

RAŠYMO (KALBOS SANDAROS PAŽINIMO) DIAGNOSTINIO TESTO VERTINIMO INSTRUKCIJA

Vertinant mokinio darbą rašybos klaidos ištaisomos, bet taškai skaičiuojami tik už tikrinamus atvejus. Už kitas rašybos klaidas taškų skaičius nėra mažinamas.

Užd. nr.	Tikrinami gebėjimai	Taškai	Atsakymai
1.	Susieja garsą su jį žyminčia raide atlikdamas žodžio garsinę analizę, lygina žodžius, kuriuose yra garsas <i>e – é</i>	1	Teisingai sujungia visus paveikslėlius su raidėmis, žyminčiomis garsą.
		0	Teisingai sujungia visus paveikslėlius su raidėmis, žyminčiomis garsus, tačiau <i>pelės</i> paveikslėlį sujungia arba tik su <i>e</i> , arba tik su <i>é</i> . Bent vieną paveikslėlį neteisingai sujungia su raide, žyminčia garsą. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
2.1	Atlikdamas žodžio garsinę analizę, užrašo žodžius, kuriuose yra garsas <i>i</i>	1	Teisingai užrašo du žodžius su raide <i>i</i> (bet kurios kalbos dalies). Pavyzdžiui: <i>medis, piktas, šokti, ima</i> . Parašo žodį, kuriame yra dvibalsis (<i>ei, ie, ai, ui</i>), tačiau taip pat yra aiškiai girdimas garsas <i>i</i> . Pavyzdžiui: <i>Eilėraštis, eiti</i> . Parašo žodį, kuriame yra minkštumo ženklas, tačiau taip pat yra aiškiai girdimas garsas <i>i</i> . Pavyzdžiui: <i>Liūdni, čiulbėti, televizorius</i> . Taisyklingai parašo žodį, kuriame yra <i>i</i> ir <i>y</i> . Pavyzdžiui: <i>Vykti, miškelyje</i> .
		0	Parašo žodį, kuriame yra dvibalsis (<i>ei, ie, ai, ui</i>), tačiau nėra aiškiai girdimo garso <i>i</i> . Pavyzdžiui: <i>Muilas, kaimas</i> . Parašo žodį, kuriame yra minkštumo ženklas, tačiau nėra aiškiai girdimo garso <i>i</i> . Pavyzdžiui: <i>Liūtas, kaliausė, medžiotojas</i> . Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
2.2	Atlikdamas žodžio garsinę analizę, užrašo žodžius, kuriuose yra garsas <i>y</i>	1	Teisingai užrašo du žodžius su raide <i>y</i> (bet kurios kalbos dalies). Pavyzdžiui: <i>ežys, blynas, yra, mylimas, lyja, bailyš</i> . Taisyklingai parašo žodį, kuriame yra <i>i</i> ir <i>y</i> . Pavyzdžiui: <i>Vykti, miškelyje</i> .
		0	Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
3.	Sujungia sakinio pradžią su pabaiga	1	Teisingai sujungia visų trijų sakinių pradžias ir pabaigas. <i>Nutarė senulytė tetulytė atšvęsti savo gimtadienį. Neiškentė varna, kapt ir prarijo blyną. Iškepė blynas apvalus, geltonas, rudais pakraščeliais.</i>
		0	Bent vieną sakinį sujungia neteisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
4.	Iš atskirų duotų sakinių sudaro rišlų tekstą.	1	Teisingai sunumeruoja eilės tvarka visus keturis sakinius: 3 <i>Tomas su tėveliu padarė kaliausę ir įkėlė į medį.</i> 1 <i>Sode prisirpo raudonos vyšnios.</i> 4 <i>Dabar varnėnai nediršta artintis prie vyšnių.</i> 2 <i>Jas užpuolė varnėnai.</i>
		0	Bent vieną sakinį sunumeruoja neteisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
5.	Iš duotų žodžių sudaro sakinį, derindamas žodžių galūnes.	1	Teisingai derindamas žodžių galūnes sudaro bent vieną sakinį iš mažiausiai keturių pateiktų žodžių: <i>Darius kieme važinėja dviračiu. / Kieme Darius važinėja dviračiu. Dviračiu kieme važinėja Darius. Darius aikštelėje važinėja dviračiu. Vaikai kieme važinėja dviračiais. Ir pan.</i>
		0	Teisingai derindamas žodžių galūnes sudaro sakinį iš trijų pateiktų žodžių. Gali būti parašytas ne vienas sakinytis, bet juose yra po tris žodžius. Sudaro sakinius su kiekvienu pateiktu žodžiu. Sudaro ir užrašo sakinį iš keturių žodžių, tačiau yra klaidų derinant žodžių galūnes. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.

6.1	Dažniausiai teisingai duotame tekste pažymi sakinių pradžias ir/ar pabaigas (tašku, klausuku, šauktuku).	1	Teisingai suskirsto sakinius visą tekstą ir kiekvieno sakinio pabaigoje parašo tinkamą skyrybos ženklą: LIŪTAS PAGAVO PELE. VARGŠĖ ŽADĖJO ATSIDĖKOTI UŽ LAISVĘ. KITĄ DIENĄ LIŪTAS ĮSIPAINIOJO Į MEDŽIOTOJŲ TINKLĄ. PELE PERGRAUŽĖ RAIŠČIUS IR IŠLAISVINO LIŪTĄ. AR GERAI PADARĖ LIŪTAS, KAD PALEIDO PELE?
		0	Neteisingai pažymi bent vieno sakinio ribas. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
6.2	Atpažįsta žodžius, kurie atsako į klausimą ką?	1	Teisingai pabraukia tekste bet kuriuos tris žodžius, kurie atsako į klausimą <i>ką?</i> : LIŪTAS PAGAVO PELE. VARGŠĖ ŽADĖJO ATSIDĖKOTI UŽ LAISVĘ. KITĄ DIENĄ (LIŪTAS ĮSIPAINIOJO Į MEDŽIOTOJŲ TINKLĄ. PELE PERGRAUŽĖ RAIŠČIUS IR IŠLAISVINO LIŪTĄ. AR GERAI PADARĖ LIŪTAS, KAD PALEIDO PELE? Žodis <i>pelę</i> gali būti pabrauktas du kartus (pirmame ir paskutiniame sakiniuose) iš trijų teisingai pabrauktų žodžių.
		0	Teisingai pabraukia mažiau negu tris žodžius, atsakančius į klausimą <i>ką?</i> Teisingai pabraukia tris žodžius, atsakančius į klausimą <i>ką?</i> , tačiau taip pat bent vienas žodis pabrauktas neteisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
7.	Atrenka žodžius, reiškiančius daikto pavadinimą.	1	Teisingai nuspalvina visus keturis žodžius, nusakančius daikto pavadinimą: <i>Stalas, paveikslas, puodelis, namas.</i>
		0	Teisingai nuspalvina mažiau negu keturis žodžius, nusakančius daikto pavadinimą. Teisingai nuspalvina visus keturis žodžius, nusakančius daikto pavadinimą, tačiau taip pat bent vienas žodis nuspalvintas neteisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
8.	Skiria žodžius, reiškiančius veiksmą, kai yra duotas klausimas.	1	Teisingai nuspalvina visus keturis žodžius, atsakančius į klausimą <i>ką veikia?</i> <i>Murkia, laka, lipa, miauksi.</i>
		0	Teisingai nuspalvina mažiau negu keturis žodžius, atsakančius į klausimą <i>ką veikia?</i> Teisingai nuspalvina visus keturis žodžius, atsakančius į klausimą <i>ką veikia?</i> , tačiau taip pat bent vienas žodis nuspalvintas neteisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
9.	Skiria žodžius, reiškiančius daikto požymį, kai yra duotas klausimas.	1	Teisingai nuspalvina visus keturis žodžius, atsakančius į klausimą <i>koks?</i> <i>Geltonas, saldus, apvalus, sultingas.</i>
		0	Teisingai nuspalvina mažiau negu keturis žodžius, atsakančius į klausimą <i>koks?</i> Teisingai nuspalvina visus keturis žodžius, atsakančius į klausimą <i>koks?</i> , tačiau taip pat bent vienas žodis nuspalvintas neteisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
10.1	Pagal pavyzdį iš vieno žodžio padaro kitą su priešdėliu <i>ne</i>	1	Teisingai parašo žodį su priešdėliu <i>ne-</i> : <i>Didelis – nedidelis.</i>
		0	Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
10.2	Pagal pavyzdį iš vieno žodžio padaro kitą su priešdėliu <i>iš-</i>	1	Teisingai parašo žodį su priešdėliu <i>iš-</i> : <i>Bėgo – išbėgo.</i>
		0	Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
11.1	Žodžių, atsakančių į klausimą <i>ką?</i> rašyba, kai duotas klausimas	1	Teisingai parašo žodžio, atsakančio į klausimą <i>ką?</i> galūnę: <i>Eglė (arba: medį).</i>
		0	Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.

11.2	Žodžių, atsakančių į klausimą kur? rašyba, kai duotas klausimas	1	Teisingai parašo žodžio, atsakančio į klausimą kur? galūnę: <i>Puode.</i>
		0	Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
11.3	Žodžių, atsakančių į klausimą ko? rašybą, kai duotas klausimas	1	Teisingai parašo žodžio, atsakančio į klausimą ko? galūnę: <i>Ledy.</i>
		0	Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
12.1	Žodžių, atsakančių į klausimą ką? rašyba	1	Parenka pagal sakinio prasmę tinkantį žodį iš duotų ir teisingai parašo žodžio, atsakančio į klausimą <i>ką?</i> (kai nėra duotas klausimas) galūnę: <i>Rokas nupiešė namą/ namelį. Rokas nupiešė pilį. Rokas nupiešė šunį/ šuniuką.</i>
		0	Pagal sakinio prasmę parinktas tinkamas žodis, tačiau ne iš pateiktų, o paties vaiko sugalvotas (nors galūnę parašyta teisingai). Pagal sakinio prasmę parinktas netinkamas žodis, nors galūnę parašyta teisingai. Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
12.2	Žodžių, atsakančių į klausimą kur? rašyba	1	Parenka pagal sakinio prasmę tinkantį žodį iš duotų ir teisingai parašo žodžio, atsakančio į klausimą <i>kur?</i> (kai nėra duotas klausimas) galūnę: <i>Onutė buvo Trakų pilyje.</i>
		0	Pagal sakinio prasmę parinktas tinkamas žodis, tačiau ne iš pateiktų, o paties vaiko sugalvotas (nors galūnę parašyta teisingai). Pagal sakinio prasmę parinktas netinkamas žodis, nors galūnę parašyta teisingai. Bet koks neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
12.3	Žodžių, atsakančių į klausimą ko? rašyba	1	Parenka pagal sakinio prasmę tinkantį žodį ir teisingai parašo žodžio, atsakančių į klausimus <i>ko?</i> (kai nėra duotas klausimas) galūnę: <i>Sode auga daug slyvų.</i>
		0	Pagal sakinio prasmę parinktas tinkamas žodis, tačiau ne iš pateiktų, o paties vaiko sugalvotas (nors galūnę parašyta teisingai). Pagal sakinio prasmę parinktas netinkamas žodis, nors galūnę parašyta teisingai. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
13	Susieja žodžius, reiškiančius veiksmą su jo atlikimo laiku (kada kas nors vyko, vyks?; šiandien, vakar, rytoj).	1	Teisingai susieja visus veiksmo žodžius su laiką nusakančiais žodžiais: <i>vakar, rytoj</i> : Vakar: <i>ėjo, šoko, bėgo</i> Rytoj: <i>rašys, važiuos</i>
		0	Teisingai susieja visus veiksmo žodžius su laiką nusakančiais žodžiais: <i>vakar, rytoj</i> , tačiau taip pat kuriam nors laikui priskiria žodį <i>dainuoja</i> . Bent vieną veiksmo žodį neteisingai susieja su laiką nusakančiu žodžiu. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.
14	Iš duotų žodžių parenka pagal sakinio prasmę tinkamą žodį.	1	Skliausteliuose išbraukia žodžius, netinkančius pagal sakinio prasmę. <i>Donatas priskynė (ilgų, raudonų, medinių) obuolių. Berniukas juos nunešė (katytei, močiutei, virtuvei). Ji iškepė obuolių (pyragą, sultis, sriubą).</i>
		0	Bent viename sakinyje suklysta išbraukdamas netinkamą žodį. Bet koks kitas neteisingas atsakymas. / Neatlikta.

Iš viso galima surinkti 21 tašką.

RAŠYMO (TEKSTO KŪRIMO) DIAGNOSTINIO TESTO VERTINIMO INSTRUKCIJA

Gebėjimų grupė	Taškai	Aprašymas
	0	Teksto per mažai išvadoms daryti. Parašyti 1-2 trumpi sakiniai.
	0	Neatlikta užduotis (tuščia).
TEKSTO TURINYS		
Atsižvelgimas į užduoties reikalavimus (1)	3	Kurdamas tekstą įvykdo visus arba beveik visus užduotyje pateiktus reikalavimus: įvardija, kokia dovana buvo dėžėje; bent keliais žodžiais apibūdina kaip ji atrodė; įvardija, kas tą dovaną galėjo atnešti; papasakoja, ką veikė su dovana, kam parodė; nusako, kaip jautėsi gavęs šią dovaną; įterpia veikėjų. Jeigu mokinys neatsižvelgia į vieną - du reikalavimus, o kiti puikiai įvykdyti, skiriami 3 taškai.
	2	Kurdamas tekstą įvykdo bent keturis užduotyje pateiktus reikalavimus iš pateiktų: įvardija, kokia dovana buvo dėžėje; bent keliais žodžiais apibūdina kaip ji atrodė; įvardija, kas tą dovaną galėjo atnešti; papasakoja, ką veikė su dovana, kam parodė; nusako, kaip jautėsi gavęs šią dovaną; įterpia veikėjų.
	1	Kuria tekstą (teksto dalį) atsižvelgdamas bent į du užduotyje pateiktus reikalavimus iš pateiktų: įvardija, kokia dovana buvo dėžėje; bent keliais žodžiais apibūdina kaip ji atrodė; įvardija, kas tą dovaną galėjo atnešti; papasakoja, ką veikė su dovana, kam parodė; nusako, kaip jautėsi gavęs šią dovaną; įterpia veikėjų.
	0	Rašo ne pagal užduoties temą, bet tai pasakojimas kita tema.
	0	Neatsižvelgta į užduoties reikalavimus, rašo bet ką ir bet kaip (neįmanoma suprasti parašyto teksto).
Temos atskleidimas (2)	3	Tekstas gana aiškiai atskleidžia temą; mintys susijusios su dėstoma tema. Atsižvelgia į pateiktą pasakojimo pradžią. Kai kurios mintys gali būti pakankamai išplėtos.
	2	Kuria temą atitinkantį kelių sakinių tekstą ar teksto dalį, atsižvelgdamas į pateiktą pasakojimo pradžią. Pasakojimo mintys gali būti neišplėtos (rašoma glaustai), bet gali būti viena kita mintis, kuri dėstoma gana aiškiai.
	1	Rašo teksto dalį bent iš dalies atsižvelgdamas į nurodytą temą (nuo jos gali būti nuklystama). Rašo apibendrintai, nedetalizuojama, arba gali būti parašyta daug, tačiau dažniausiai parašyto teksto tema neatskleista. Įmanoma suprasti, kad mokinys bando papasakoti.
	0	Tema neatskleista (net jei tai ir ne užduoties tema), rašo bet ką. Nekreipiamas dėmesys į duotą pradžią, kuriamas savo pasakojimas..
Nuoseklumas ir vientisumas (3)	3	Tekstas gana nuoseklus ir vientisas: siejami dauguma sakinių. Tekstas gana rišlus.
	2	Tekste yra nuoseklumo, vientisumo, rišlumo trūkumų (minčių šuolių, nemotyvuotų perėjimų nuo vienos minties prie kitos ar pan.), tačiau galima įžvelgti vieną kitą sakinį, kuriame mintys plėtojamos gana sklandžiai.
	1	Tekste daug nuoseklumo, vientisumo trūkumų (minčių šuolių, nemotyvuotų perėjimų nuo vienos minties prie kitos ar pan.). Tekste daug rišlumo trūkumų.
	0	Tekstas nerišlus, rašo bet ką ir bet kaip.
STRUKTŪRA		
Pavadinimas (4)	1	Užrašytas užduotyje pateiktas pavadinimas arba sukurtas teksto pavadinimas, atitinkantis kuriamo pasakojimo temą.
	0	Pavadinimas neužrašytas arba neatitinka pasakojimo temos.
Pasakojimo struktūra (5)	3	Pastebimos visos teksto struktūrinės dalys: pradžia (pateikta užduotyje), gana išsamiai aprašytas įvykis, yra pabaiga.
	2	Aprašyta pagrindinė pasakojimo dalis – įvykis. Pabaiga sunkiai pastebima.
	1	Yra pagrindinė pasakojimo dalis – įvykis, tačiau tai tik įvykio aprašymo užuomazgos. Pabaiga sunkiai pastebima arba nėra pabaigos.
	0	Nėra struktūrinių dalių.

Sakinio struktūra (6)	3	Dažniausiai jaučia sakinio ribas. Sakinyje žodžius dėsto tinkama tvarka, derina jų galūnes. Sakiniams sudaryti naudoja žodžius, tinkančius pagal prasmę, bet gali būti 1-2 žodyno netikslumai ar klaidos. Gali pasitaikyti sakinių su šauktuku ir/ar klaustuku.
	2	Jaučia kai kurių sakinių ribas. Dažniausiai sakinyje žodžius dėsto tinkamu eiliškumu, derina jų galūnes. Dažnai sakiniams sudaryti naudoja žodžius, tinkančius pagal prasmę, bet yra žodyno netikslumų ir klaidų.
	1	Gali nejausti sakinio ribų. Kai kuriuose sakiniuose žodžius dėsto tinkama tvarka, derinti jų galūnes. Pasitaiko, kad sakiniams sudaryti naudoja žodžius, tinkančius pagal prasmę.
	0	Nejaučiamos sakinio ribos. Žodžiai sakinyje dėstomos netinkama tvarka. Daug žodyno trūkumų.

RAŠYBA IR SKYRYBA (Klaidos skaičiuojamos pagal 25 pirmus žodžius)

Rašyba ir skyryba (7)	3	Rašo beveik be klaidų iš išminktų atvejų (galimos 1–3 atsitiktinės klaidos).
	2	Yra atsitiktinių ir sisteminių (pasikartoja daugiau negu vieną kartą) klaidų. (Galimos 3–5 atsitiktinės klaidos ir 1 sisteminė).
	1	Daro daug atsitiktinių ir sisteminių rašybos klaidų. (Galimos 6–7 atsitiktinės ir 2 sisteminės klaidos).
	0	Dėl klaidų tekstą suprasti sunku (daugiau nei 7 klaidos).

Iš viso galima surinkti 19 taškų.